

Utdanningsplan for Øyesykdommer ved Finnmarkssykehuset HF

Ansvar og organisering av spesialistutdanningen

Det overordnede ansvaret for spesialistutdanningen i Finnmarkssykehuset er lagt til styringsgruppa for LIS utdanningen som er direktørens ledergruppe. Det overgripende arbeidet med utdanningene er forankret i en LIS komite med et arbeidsutvalg som ledes av medisinsk fagsjef. Arbeidsutvalget består av medisinsk fagsjef, utdanningskoordinerende overlege og HR -rådgiver. Arbeidsutvalget deltar i regionale møter hver 2. uke.

Innenfor hver spesialitet er det et foretaksovergripende lokalt utdanningsutvalg hvor LIS også er representert. Det lokale utdanningsutvalget jobber etter et mandat:

<https://finnmarkssykehuset.no/Documents/LIS/RL8622%20-%20Lokale%20utdanningsutvalg%20i%20Finnmarkssykehuset.pdf>

Leder av lokalt utdanningsutvalg er som oftest også utdanningsansvarlig overlege og deltar også i det regionale utdanningsutvalget i spesialiteten. Du kan lese mer her:

<https://finnmarkssykehuset.no/fag-og-forskning/lis>

Organisering av spesialiteten Øyesykdommer

Finnmarkssykehuset HF tilbyr spesialisering i øyesykdommer ved læringsarena Hammerfest sykehus. Spesialisering i øyesykdommer er en LIS 3 utdanning på minimum 5 år. Utdanningen ved læringsarena Hammerfest sykehus må kombineres med tjeneste ved en større øyeavdeling for å bli ferdig spesialist, denne perioden er estimert til 2 år. Helseforetaket har avtale med øyeavdelingen UNN Tromsø for gjennomføring av slik tjeneste.

Ansvarlig for utdanningen: Fagansvarlig overlege Kari Milch Agledahl

Om Øyepoliklinikken Hammerfest sykehus

Arena	Hammerfest sykehus
Antall pasientbehandlinger i 2022	3865
Antall polikliniske konsultasjoner	2364
Antall polikliniske injeksjoner	1200
Antall øvrige polikliniske operasjoner	301
Antall ansatte spesialister	2
Forventet antall LIS 3	1

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Finnmarkssykehuset (FIN) tilbyr spesialisering i øyesykdommer ved Øyepoliklinikken, Kirurgisk/Ortopedisk avdeling ved Hammerfest Sykehus. Øyepoliklinikken ble opprettet i 2016 og har i dag 2 overleger, 2 sykepleiere og 1 sekretær samlet i lokalene til kirurgisk/ortopedisk poliklinikk. I 2025 flytter vi til nye og oppgraderte lokaler ved Nye Hammerfest Sykehus. FIN har også en øyepoliklinikk ved Kirkenes Sykehus med én overlege. I tillegg finnes det en privatpraktiserende øyelege i Alta med driftsavtale med Helse Nord. Det er altså fire øyespesialister i hele Finnmark, et område på 48 000 km² og med 75 000 innbyggere. Nærmeste større øyeavdeling er ved UNN Tromsø, 450 km unna.

Store avstander gjør at hver øyespesialist må håndtere de fleste øyetilstander. Hovedtyngden av pasientene har allmennoftalmologiske tilstander som glaukom, diabetes, uveitt, skjeling/amblyopi, katarakt og AMD. Øyepoliklinikken gjør også kirurgiske inngrep, inkludert anti-VEGF injeksjoner, kataraktkirurgi, tåreveier og okuloplastikk. Operasjon for strabisme, glaukom og netthinnekirurgi

utføres ved UNN Tromsø, og hornhinnetransplantasjoner utføres ikke i Nord-Norge. Disse pasientene mottar behandling ved St. Olavs hospital eller OUS-Ullevål. Øyepoliklinikken har ingen vaktordning etter ordinær åpningstid, men vi tar imot øyeblikkelig hjelp pasienter fra Vest- Finnmark (45 000 innbyggere) på dagtid. Større øyetraumer ivaretas av øyeavdelingen UNN Tromsø.

Utdanningsprogrammet

Utdanningsprogrammet består av en teoretisk og en praktisk del. Den teoretiske delen innebærer selvstudium, strukturert internundervisning, og deltagelse på nasjonale kurs. LIS 3 har avsatt en fordypningsdag annen hver uke til faglig fordypning. I tillegg vil LIS sin arbeidsdag være organisert slik at det er avsatt tid til supervisjon og faglige søk tilknyttet den konkrete pasientbehandlingen. Poliklinikken har basal oppslagslitteratur og elektronisk versjon av den komplette AAO-serien. LIS 3 oppfordres til å anskaffe seg egen relevant oftalmologisk grunnlitteratur.

Det er avsatt 90 min per uke for internundervisning. Denne vil bestå av presentasjon og diskusjon av øyekasuistikker og oftalmologiske læringsmål felles med de andre overlegene og evt. sykepleierne ved poliklinikken, og også deltagelse på internundervisningen ved øyeavdelingen UNN over Teams. En dag per måned møtes alle sykehusets leger for en felles internundervisning i auditoriet.

Regionalt utdanningsssenter for leger i spesialisering (RegUt) arrangerer i alt ni nasjonalt anbefalte kurs i øyesykdommer (tidligere «obligatoriske kurs»). LIS 3 gis permisjon med full lønn for å gjennomføre nødvendige utdanningskurs. Kursavgift, reise og opphold (inkludert kost) dekkes av avdelingen utover det som dekkes av Legeforeningens utdanningsfond.

Den praktiske delen er hovedsakelig tilknyttet arbeidet LIS 3 gjør på poliklinikken under supervisjon, men også direkte opplæring og øving på konkrete prosedyrer. Nye LIS 3 vil ha en introduksjonsperiode på ca. 3 mndr for å lære seg basal undersøkelsesmetodikk med ulike øyeinstrumenter. I denne perioden vil man følge overlege på poliklinikk og operasjon, få kontinuerlig klinisk opplæring og tid til selvstudium og ferdighetstrening.

Etter denne introduksjonsperioden vil LIS 3 ha poliklinikk med egne pasienter, med ekstra avsatt tid og med overlege tilgjengelig vegg-i-vegg. Gjennom veiledet praksis, kurs og tid til faglig fordypning, vil LIS 3 gradvis tilegne seg nødvendig kunnskap om de vanligste og de alvorligste øyetilstandene, og få gradvis mer selvstendig pasientansvar. For opplæring i spesielle prosedyrer, som laserbehandling av glaukom og anti-VEGF injeksjoner, vil det bli satt av ekstra tid og egnede pasienter. Det vil også bli anledning for LIS 3 å lære seg basal okulooplastisk kirurgi.

Supervisjon og veiledning

LIS 3 vil få tildelt en hovedveileder for tjenesten, og begge overlegene på øyepoliklinikken deltar aktivt i supervisjon og veiledning av LIS 3. Ved tjenestens start vil LIS 3 og veileder sammen utarbeide en individuell utdanningsplan for kandidaten. Utdanningsplanen gjennomgås og revideres hvert halvår for å sikre god progresjon i faget og tilpasning til behovet for den enkelte LIS 3.

Det er avsatt tid i tjenesteplanen for minimum én veiledningstime per måned, og ved behov kan denne tiden utvides. Innholdet i veiledningen er blant annet:

- Hvordan utdanningsplanen følges – progresjon og godkjenninger i kompetanseportalen
- Faglige utfordringer
- Praktiske ferdigheter
- Fordypning og opplæring
- Samarbeidet med kollegaer
- Balanse mellom arbeid og privatliv
- Refleksjon over egen rolle som lege
- Støtte i vanskelige situasjoner

Se for øvrig Helsedirektoratets faglige råd for veiledning:

<https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/veiledning-av-leger-i-spesialisering>

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

For å sikre LIS 2/3 i faglig progresjon og økt kompetanse i spesialistutdanningen, gjennomføres det regelmessig kompetansevurdering enten i dialog med veileder eller supervisor, eller i vurderingskollegium. Enhetsleder har et overordnet ansvar for at læringsmål vurderes og godkjennes i kompetanseportalen hvor læringsaktivitetene loggføres. Noen læringsaktiviteter godkjennes via egenregistrering, mens noen godkjennes av enhetsleder. Enhetsleder kan delegere dette til veileder eller supervisor.

Se: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/kompetansevurdering-av-leger-i-spesialisering?fbclid=IwAR3AYkBlgsEP2HenhiV2uOJ_N1zzhFxF7W6M7A2dI9ROBoSWmt269AT-CsY

Forskning og undervisning

Avdelingen oppfordrer til, og legger til rette for at LIS kan drive med forskning i løpet av spesialistutdanningen. Finnmarkssykehuset har en forskningsstrategi, et forskningsstyre og en forskningsleder. Det er flere pågående forskningsprosjekter og 20-25 vitenskapelige publikasjoner fra foretakets forskere hvert år. Våre forskere er deltakende i læringsaktiviteter i felles kompetansemodul, internundervisningen, kvalitets- og forbedringsarbeidet og i daglig klinisk virksomhet. FIN har et eget forskningsfond hvor alle ansatte kan søke midler til mindre forskningsprosjekter eller for til frikjøp av arbeidstid for å forberede større prosjekter. Man kan også søke om midler for å presentere eget arbeid på forskningskongresser. Begge overleger ved avdelingen har doktorgrad og veiledningskompetanse.

Øyepoliklinikken deltar i undervisningen av legestudenter på 6. år i den desentraliserte modellen for legestudiet ved UiT Norges Arktiske Universitet («Finnmarksmodellen»). LIS 3 kan bli forespurt om å delta i denne undervisningen, avhengig av behov og interesse. En av øyepoliklinikkens overleger har 20% bistilling ved UiT.

Læringsmål og kompetansemål ved øyepoliklinikken

De aller fleste av læringsmålene for spesialiteten øyesykdommer kan oppnås ved læringsarena Hammerfest sykehus, og det er estimert at LIS 3 i løpet av tre års tjeneste vil kunne ha oppnådd disse læringsmålene. Læringsaktivitetene loggføres i Kompetanseportalen. Noen læringsaktiviteter krever kun egenregistrering, mens andre må godkjennes. Se Helsedirektoratets nasjonale veileder:

https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/kompetansevurdering-av-leger-i-spesialisering?fbclid=IwAR3AYkBlgsEP2HenhiV2uOJ_N1zzhFxF7W6M7A2dI9ROBoSWmt269AT-CsY

For mer sjeldne tilstander er imidlertid pasientgrunnet for lite til at man kan forvente at læringsmålene oppfylles fullt ut ved Hammerfest sykehus. Noen øyeoperasjoner, som glaukom- og netthinnekirurgi, utføres bare på større øyeavdelinger. I tillegg er det bare større øyeavdelinger som har noe av det mer spesialiserte undersøkelsesutstyret, som B-scan og VEP.

For å oppnå de resterende læringsmålene må LIS 3 benytte læringsarena ved en større øyeavdeling som utfører de nødvendige inngrepene og undersøkelsene. Dette gjelder følgende læringsmål: 12, 20, 22, 25, 27, 36, 38, 43, 47, 48, 51, 54, 62, 63, 65, 67, 72, 73, 74, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 94 og 101. Finnmarkssykehuset har inngått fagavtale med UNN om 24 mndr tjeneste for LIS.

FIN har en avtale med Øyeavdelingen UNN Tromsø for gjennomføring av denne delen av tjenesten, som er beregnet til 24 mndr utdanningstid. Det forutsettes da at LIS 3 deltar i øyeavdelingens vaktordning. Det ansees som pedagogisk og praktisk mest hensiktsmessig at LIS 3 starter sitt

utdanningsløp i Hammerfest og tar de siste to årene av utdanningen ved UNN Tromsø. Tjenesten ved UNN Tromsø inkluderer et to ukers hospiteringsopphold ved St. Olavs Hospital for assistanse ved hornhinneoperasjoner (LM 047). Som LIS 3 har du mulighet å søke om utdanningsstipend fra FIN som økonomisk støtte for merutgifter til bolig og reise utenfor fast boligsted til dette formålet. Innvilgelse av utdanningsstipend fordrer bindingstid til FIN i størrelsesorden 1:1.

Felles kompetansem modul (FKM) er læringsmål som skal oppnås i alle spesialiteter. For LIS del 2 og 3 inkluderer dette 24 læringsmål fordelt på områdene etikk, forebygging, forskningsforståelse, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse. Kvalitetsforbedring vil være et gjennomgående tema for læringsaktivitetene i FKM. Temaene i FKM dekkes dels av felles forelesninger og gruppeveiledning på tvers av spesialitetene, dels gjennom ulike kurs og oppgaver underveis, og dels gjennom klinisk veiledning og internundervisning innenfor hver spesialitet.

Kontakt

For spørsmål om spesialisering i Øyesykdommer, ta kontakt med:

- Fagansvarlig og leder i Lokalt Utdanningsutvalg (LUU) for øyesykdommer, Kari Milch Agledahl: kari.milch.agledahl@finnmarkssykehuset.no
- Enhetsleder kirurgisk avdeling, Uwe Agledahl: uwe.agledahl@finnmarkssykehuset.no